

Asia: VN/21247/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAK kiittää lausuntopyynnöstä sekä kannattaa asetusluonnoksen tavoitteita ja pääsisältöä. Direktiivipäivityksien myötä Suomella on joka tapauksessa velvoite implementoida direktiiveihin tehdyt muutokset. Asetusluonnoksessa tämä tehdään linjakkaasti.

Koska tässä asetuksessa käsitellään nimenomaan työhön liittyviä tekijöitä, olisi hyvä, että tämä tulee selkeästi esille otsikosta alkaen. Otsikko kaipaa siis siltä osin täsmäyttämistä.

Tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi olennaista on viestintä, eri toimijoiden koulutus sekä myös työsuojeluvalvonnan hyödyntäminen työntekijöiden suojelun varmistamiseksi. Tarvitaan myös toimijoiden välistä yhteistyötä ja koordinaatiota. Tätä voisi muistiossa tuoda esille vielä vahvemmin.

Työnantajan työsuojeluvastuu syöpäsairauden, perimän tai lisääntymisterveyden vaaraa aiheuttavista tekijöistä saattaa erityisesti pk-sektorin työpaikoilla toteutua puutteellisesti. Myös suuremmilla yrityksillä ja osalla julkisen sektorin työpaikkoja voi olla tarvetta päivittää tietoja ja käytännön työsuojelutoimia. Arvio työpaikoista, joihin asetuksella on vaikutusta, saattaa olla hieman alakantissa. Myös esimerkkejä toimialoista ja työtehtävistä, joita asetus tulee koskettamaan voisi lisätä.

Työpaikan työsuojeluorganisaation, linjajohdon ja myös työterveyshuollon kanssa tehtävän yhteistyön laatua ja kattavuutta on parannettava ja tietoisuutta asetuksen kattamista altisteista on

parannettava. Työntekijällä itsellään tulee aina olla selkeä tietoisuus niistä vaarallisista tekijöistä, joille hän altistuu, samoin kuin tarvittavista työsuojelutoimista ja terveystarkastuksista.

Tarpeen mukaiset terveystarkastukset ja altistumisen seuranta tulee toteuttaa kattavasti myös lyhytaikaisissa työsuhteissa tai esim. vuokratyösuhteessa työskenteleville. Vuokratyönantajalla tulee aina olla tarvittava tieto mahdollisista altisteista, haitallisista tekijöistä ja niiltä suojautumisesta.

Koska työterveyshuollon toimista säädetään työterveyshuoltolaissa ja sen pohjalta annetuissa asetuksissa on tärkeätä, että viestinnässä ja koulutuksessa huomioidaan laaja-alaisesti nämä tehokkaassa toimeenpanossa tarvittavat muissa säädöksissä määritellyt velvoitteet – siis myös ne, joihin nyt ei tule muutosta tai uutta päivitystä.

Asetuksen hyödyt eivät konkretisoidu, ellei käytännön työsuojelutoimia työpaikoilla sekä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa saada sujumaan hyvin.

Lisäksi on tärkeätä, että tiedotuksessa ja koulutuksessa huomioidaan myös erillinen asetusta työntekijöiden suojelemiseksi lisääntymiselle vaarallisilta tekijöiltä. Ehdotetun asetuksen soveltamisalaa koskevaan pykälään tulisi lisätä huomautus siitä, että raskaana olevien ja imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä säädetään erikseen.

Myös työhygieeniset mittaukset on suoritettava tarpeen mukaan. Tätä voisi painottaa vahvemmin muistiossa.

Yksityiskohtana toteamme vielä, että pykälässä 13 tulisi paremmin huomioida hygienian varmistaminen niin, ettei haitallisia aineita kulkeudu altisteisen alueen ulkopuolelle.

Latvatalo Eveliina
SAK ry - Työehdot-osasto asiantuntijalääkäri Riitta Työläjärvi